

TRƯỜNG - CHINH

NHÀ LÃNH ĐẠO KIỆT XUẤT CỦA CÁCH MẠNG VIỆT NAM

Lời Ban Biên tập: Ngày 6 - 2 - 2007, Học viện CTQG Hồ Chí Minh tổ chức Hội thảo khoa học kỷ niệm 100 năm ngày sinh đồng chí Trường - Chinh (9-2-1907 — 9-2-2007), người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà lãnh đạo kiệt xuất của Đảng và dân tộc ta. Tạp chí Lịch sử Đảng xin trân trọng trích đăng Báo cáo đề dẫn Hội thảo do GS, TS LÊ HỮU NGHĨA, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Giám đốc Học viện trình bày.

...

1. Người cộng sản kiên cường

Đồng chí Trường - Chinh tên thật là Đặng Xuân Khu, sinh ngày 9 - 2 - 1907 trong một gia đình trí thức yêu nước tại làng Hành Thiện, xã Xuân Hồng, huyện Xuân Trường, tỉnh Nam Định.

Tham gia phong trào yêu nước từ năm 1925 và gia nhập Hội Việt Nam cách mạng thanh niên năm 1927, Đồng chí là một trong những người tiên phong tham gia vận động thành lập Đảng và trở thành một chiến sĩ cộng sản lớp đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam (1930). Những hoạt động đó đã góp phần đưa cách mạng Việt Nam bước vào giai đoạn mới, giai đoạn giai cấp công nhân và nhân dân lao động nước ta phát huy vai trò quyết định xu thế phát triển của đất nước theo con đường của chủ nghĩa Mác - Lênin¹.

Vào những năm ba mươi, trong ngục tù đế quốc cũng như khi hoạt động công khai, Đồng chí đã đem hết nghị lực, trí tuệ và nhiệt tình cách mạng tham gia truyền bá cương lĩnh, đường lối của Đảng, và góp phần to lớn vào cuộc vận động dân chủ do Đảng ta lãnh đạo trong những năm 1936-1939.

Năm 1940, trước sự khủng bố ác liệt, hầu hết các đồng chí trong BCHTU của Đảng ta bị thực dân Pháp bắt và giết hại. Vượt qua sự truy lùng của kẻ thù, Trường - Chinh đã góp phần tổ chức lại BCHTU, kiện toàn bộ máy của Đảng và đón lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng.

Cuộc gặp gỡ lịch sử và sự thống nhất toàn diện giữa lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và quyền Tổng Bí thư Trường - Chinh ở Hội nghị lần thứ 8 BCHTU (5-1941) đã dẫn tới những quyết sách đúng đắn, sáng tạo để Đảng lãnh đạo nhân dân ta chuẩn bị đầy đủ mọi điều kiện và tiến hành thắng lợi Cách mạng tháng Tám, mở ra kỷ nguyên mới cho sự phát triển của dân tộc.

Trong những năm 1945-1946, dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đồng chí cùng Trung ương Đảng chèo lái con thuyền cách mạng vượt qua thác ghềnh hiểm nghèo; tiến hành cuộc tranh đấu chống thù trong, giặc ngoài, giữ vững thành quả cách mạng; chuẩn bị toàn diện các điều kiện chính trị, kinh tế, quân sự, ngoại giao cho việc phát động cuộc chiến tranh ái quốc và đã đưa cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp đến thắng lợi, mở đầu sự sụp đổ của chủ

nghĩa thực dân cũ, giải phóng miền Bắc.

Là Ủy viên Bộ Chính trị, Đồng chí có nhiều đóng góp vào sự lãnh đạo tập thể của BCH TƯ Đảng trong những năm kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

Sớm nhận rõ được xu thế của thời đại, trước thực trạng của đất nước, yêu cầu và nguyện vọng của nhân dân, Đồng chí có nhiều đóng góp rất quan trọng với Đảng trong khẳng định chủ trương đổi mới. Vang mãi trong lòng đồng bào ta lời phát biểu của Đồng chí trong quá trình chuẩn bị Đại hội VI: *"Đổi mới là đòi hỏi bức thiết của đất nước và của thời đại"*. *"Đổi mới là vấn đề có ý nghĩa sống còn đối với đất nước và dân tộc ta"*. Tinh thần đó đã, đang và tiếp tục thúc đẩy những người cộng sản và nhân dân ta tiến lên.

Trên cương vị Cố vấn của BCH TƯ Đảng, Đồng chí đã dành hết trí lực góp phần xây dựng Cương lĩnh của Đảng và Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, chuẩn bị nội dung cho Đại hội lần thứ VII của Đảng.

Vừa là nhà chính trị, nhà tư tưởng, nhà lý luận, nhà báo, nhà thơ... Đồng chí là sự thể hiện sinh động lương tâm, trí tuệ, tình cảm cách mạng cao đẹp và văn hoá của người chiến sĩ cộng sản, một nhà lãnh đạo cách mạng suốt đời phấn đấu theo chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh.

Đồng chí luôn là tấm gương sáng về sự kiên cường cách mạng, nguyên tắc và ý thức kỷ luật cộng sản, tình cảm chân thành với đồng bào, đồng chí, khiêm tốn, giản dị, phương pháp làm việc khoa học, thận trọng, cụ thể và thiết thực.

Trong ngục tù đế quốc, trước án tử hình hay những mưu đồ ám hại liên tục của kẻ thù, hoặc trước những khó khăn nghiệt ngã của cuộc cách mạng giải phóng con người - cách mạng XHCN - chưa có tiền lệ, vừa mở đường vừa tiến lên, Đồng chí luôn vượt lên, đấu tranh không ngừng nghỉ vì sự nghiệp độc lập cho dân tộc, tự do và hạnh phúc cho nhân dân Việt Nam.

Là học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, được rèn luyện và trưởng thành trong cuộc đấu tranh cách mạng lâu dài, gian khổ, Đồng chí trở thành nhà lãnh đạo có uy tín của Đảng và Nhà nước, được nhân dân ta và bạn bè trên thế giới tin yêu, kính trọng.

Đối với nhân dân ta, Trường - Chinh mãi mãi là tấm gương sáng của người cộng sản kiên cường.

2. Kiến trúc sư chiến lược - nhà tổ chức tài năng

Ba lần được tin nhiệm là Tổng Bí thư - Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Đông Dương (1941), Tổng Bí thư Đảng Lao động Việt Nam (1951) và Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam (1986) - trước hết, Trường - Chinh không chỉ là một chiến lược gia đã hoạch định đúng đắn và chính xác đường lối, chính sách mới của Đảng, mà còn là nhà tổ chức tài năng đã góp phần lãnh đạo, tổ chức toàn Đảng, toàn dân ta thực hiện thắng lợi đường lối giải phóng dân tộc, xây dựng, phục hưng và phát triển đất nước trong thế kỷ XX.

Cuộc gặp gỡ và thống nhất tư tưởng giữa Nguyễn Ái Quốc và Trường - Chinh tại Pác Bó (5-1941) mà kết quả là sự ra đời của Nghị quyết Hội nghị lần thứ 8 BCH TƯ (Khoá I) đánh dấu bước ngoặt lịch sử trong sự phát triển của cách mạng Việt Nam. Nghị quyết này được đồng chí Trường - Chinh chuẩn bị theo tư tưởng Hồ Chí Minh, là bước hoàn chỉnh về sự "thay đổi chiến lược", là "chính sách mới"¹ của Đảng, nhằm giải quyết đúng đắn mâu thuẫn chủ yếu giữa dân tộc Việt Nam với thực dân Pháp xâm lược, đặt cơ sở cho việc tập hợp hết thảy mọi lực lượng của dân tộc dưới lá cờ của Đảng, tiến hành cuộc cách mạng giành lại độc lập cho dân tộc.

Tư duy lý luận độc lập, tự chủ, sáng tạo và sự linh hoạt trong quá trình chỉ đạo thực tiễn của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và Tổng Bí thư Trường-Chinh đã tạo ra bước phát triển nhảy vọt của lực lượng cách mạng nước ta, dẫn tới thành công của Cách mạng tháng Tám.

Là linh hồn của cách mạng Việt Nam, nhưng vì những nhiệm vụ quốc tế, đồng chí Nguyễn Ái Quốc

hai lần phải vắng mặt ở trong nước (từ tháng 8-1942 đến tháng 10-1944 và từ tháng 2 đến tháng 5 - 1945), trách nhiệm to lớn của Đảng và cách mạng đặt lên vai Tổng Bí thư của Đảng. Đồng chí đã trực tiếp chỉ đạo tổ chức triển khai Nghị quyết Trung ương 8, phát triển mạnh mẽ lực lượng chính trị với sự ra đời của các đoàn thể Cứu quốc rộng rãi trong Mặt trận Việt Minh, xây dựng các an toàn khu (ATK) và trên cơ sở đó, tổ chức lực lượng vũ trang. Trên cơ sở nắm chắc tình hình thế giới và trong nước, với lực lượng cách mạng được tổ chức, chuẩn bị chu đáo, Đồng chí cùng Thường vụ Trung ương Đảng đã phát hiện đúng sự đột biến của tình hình để kịp thời ra Chỉ thị *Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta*, triệu tập Hội nghị quân sự cách mạng Bắc Kỳ, thống nhất các lực lượng vũ trang, kiện toàn các chiến khu đã có, lập thêm các chiến khu mới, cử ra Ủy ban quân sự, chuẩn bị các điều kiện cần thiết, kịp thời để khi thời cơ tới, tiến lên tổng khởi nghĩa.

Khi lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước, Đồng chí gấp rút tổ chức thành công Hội nghị toàn quốc của Đảng, Đại hội Quốc dân ở Tân Trào và thành lập Ủy ban khởi nghĩa toàn quốc do Đồng chí trực tiếp phụ trách. Với sự chuẩn bị chu đáo đó, chỉ trong nửa tháng, Tổng khởi nghĩa đã giành được thắng lợi trong cả nước.

Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hòa ra đời, dưới sự chỉ đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đồng chí trực tiếp lãnh đạo, tổ chức “kháng chiến và kiến quốc”, góp phần thực hiện thành công sách lược “Hoà để tiến”, vượt qua cam go của tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”, giữ vững thành quả cách mạng, xây dựng thành công Nhà nước dân chủ mới, tạo cơ sở pháp lý để động viên, tổ chức toàn dân chuẩn bị và bước vào cuộc chiến đấu bảo tồn nền độc lập non trẻ.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, Đồng chí đã nhanh chóng vạch ra đường lối chiến tranh ái quốc với tác phẩm *Kháng chiến nhất định thắng lợi* (1947) và chỉ ra con đường phát triển của cách mạng Việt Nam qua báo cáo *Luận cương về cách mạng Việt Nam* (1951), góp

phần quan trọng đưa tới thắng lợi của cuộc kháng chiến ái quốc vĩ đại của dân tộc.

Đảng ta khẳng định: "Dưới ngọn cờ lãnh đạo của Đảng, đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, trên cương vị là Tổng Bí thư của Đảng từ năm 1941, cùng với Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị, đồng chí Trường-Chinh đã có nhiều quyết sách đúng đắn, sáng tạo, nhất là trong những bước ngoặt của cách mạng, vai trò của Đồng chí nổi bật là một trong những người lãnh đạo kiệt xuất đã đưa cuộc Cách mạng tháng Tám đến thành công và đưa cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đến thắng lợi cuối cùng"³....

Trong chỉ đạo xây dựng CNXH ở miền Bắc và kháng chiến chống Mỹ, Đồng chí có nhiều đóng góp lớn lao vào việc xây dựng hậu phương miền Bắc XHCN vững chắc, cùng Bộ Chính trị chuẩn bị và đưa ra các quyết sách chiến lược lớn, dẫn tới thắng lợi trọn vẹn của sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

Trong sự nghiệp xây dựng nhà nước kiểu mới theo tư tưởng Hồ Chí Minh, Đồng chí có những đóng góp nổi bật : Là Ủy viên Ủy ban dự thảo Hiến pháp năm 1946 và Hiến pháp năm 1959, Chủ tịch Ủy ban Thường vụ Quốc hội (1959), Chủ tịch Ủy ban dự thảo Hiến pháp và Chủ tịch Hội đồng Nhà nước (1981), Đồng chí đã tham gia chỉ đạo soạn thảo và công bố nhiều đạo luật, từng bước hoàn chỉnh hệ thống pháp luật ở nước ta, góp phần xây dựng nhà nước pháp quyền của dân, do dân và vì dân.

Vào những năm đầu thập kỷ 80 của thế kỷ XX, trước thực tế khủng hoảng kinh tế-xã hội của đất nước, Đồng chí thâm nhập thực tế, tổng kết kinh nghiệm, tập hợp sáng kiến của nhân dân, tìm tòi lý luận và đề nghị với Đảng ta khởi xướng công cuộc đổi mới. Đại hội VI khẳng định đường lối đổi mới toàn diện nhằm đưa đất nước vượt qua mọi khó khăn, thử thách, giành thắng lợi cho CNXH ở nước ta. Đây là sự nghiệp vĩ đại, đánh dấu bước phát triển mới trong tư duy lý luận của Đảng ta. Thắng lợi của công

cuộc đổi mới khẳng định tính đúng đắn của đường lối đổi mới toàn diện do Đại hội VI đề ra mà đồng chí Trường - Chinh là một trong những người khởi xướng công cuộc đổi mới⁴, là Tổng Bí thư của đổi mới⁵.

Trường-Chinh-một kiến trúc sư chiến lược mới, nhà tổ chức tài năng của Đảng và dân tộc ta.

3. Nhà lý luận chính trị xuất sắc - nhà văn hóa lớn

Ba lần trên cương vị Tổng Bí thư của Đảng, Đồng chí đã có những cống hiến đặc biệt xuất sắc về lý luận và chỉ đạo thực tiễn khởi nghĩa giành chính quyền, về chiến tranh nhân dân - toàn dân, toàn diện, trường kỳ, dựa vào sức mình là chính; lý luận và tổ chức về xây dựng mặt trận dân tộc thống nhất, đoàn kết toàn dân, thêm bạn, bớt thù; lý luận và chỉ đạo thực hiện công tác xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước và pháp luật; về công tác tư tưởng, công tác văn hóa - văn nghệ...

Những cống hiến đó thể hiện việc nắm vững chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, kết hợp chặt chẽ với sự hiểu biết sâu sắc thực tiễn cách mạng Việt Nam, đồng thời tỏ rõ năng lực tư duy sáng tạo và đúng đắn của Trường - Chinh. Vì vậy, những chiến lược, sách lược mới do Đồng chí đề xuất và những vấn đề thực tiễn do Đồng chí tổng kết đã trở thành lý luận và những bài học lớn của Đảng ta.

Những người cộng sản Việt Nam khắc sâu di huấn của đồng chí Trường-Chinh: "Với tinh thần tôn trọng sự thật, nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, chúng ta cần phân tích một cách sâu sắc những khuyết điểm, sai lầm, trên cơ sở đó mà đề ra chủ trương, biện pháp kiên quyết và thực tế để đưa cách mạng nước ta nhanh chóng vượt qua khó khăn và tiếp tục vững bước tiến lên".

Ngày nay, trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN, chúng ta luôn ghi nhớ ba bài học lớn mà Đồng chí đã tổng kết:

1. "**Sức mạnh của một nước, của cách mạng chính là ở nhân dân**". Để thật sự phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân lao động phải tin tưởng ở nhân dân, mọi chủ trương, chính sách đều phải lấy dân

làm gốc. Cha ông ta từ xưa đã nghĩ và làm như vậy. Trong thời đại ngày nay, từ tiền khởi nghĩa đến Cách mạng tháng Tám, chống mọi kẻ thù xâm lược, Đảng ta đều làm như vậy. Đi lên CNXH ngày nay lại càng phải làm như vậy⁶. "Bài học "cách mạng là sự nghiệp của quần chúng" trước đây rất quan trọng, bây giờ càng quan trọng, đó là bài học lịch sử vô giá của cách mạng nước ta"⁷.

2. Là người lãnh đạo, do vậy bài học lớn thứ hai Đảng cần phải nắm vững là **phải tôn trọng quy luật khách quan**, phải vận dụng nó một cách đúng đắn vào thực tế cách mạng nước ta.

Đồng chí lưu ý rằng: "Chủ nghĩa Mác-Lênin nêu lên những nguyên lý chung có tính phổ biến. Song vận dụng những nguyên lý đó vào hoàn cảnh Việt Nam như thế nào là việc của chúng ta phải làm; không ai có thể làm thay chúng ta được. Muốn vậy, *phải xuất phát từ thực tế Việt Nam, với những con người Việt Nam cụ thể, với điều kiện phát triển cụ thể của lịch sử, của nền kinh tế, của điều kiện xã hội, của những truyền thống Việt Nam*"⁸. Trải qua sự kiểm nghiệm của thực tế mà điều chỉnh các chính sách nhằm vận dụng ngày càng nhuần nhuyễn và đúng đắn hơn hệ thống các quy luật đó.

Rất thực tế khi Đồng chí chỉ ra rằng: tiêu chuẩn đánh giá một chính sách, tiêu chuẩn xác định trình độ và khả năng vận dụng đúng đắn hệ thống quy luật, thông qua các chính sách của chúng ta là sản xuất phải phát triển, đời sống vật chất và văn hoá của nhân dân phải ổn định và từng bước được cải thiện, xã hội phải lành mạnh, văn minh, các giá trị đạo đức và tinh thần ngày càng được nâng cao, quốc phòng, an ninh vững mạnh. Mọi chính sách làm giảm nhiệt tình lao động của quần chúng, gây trở ngại, thậm chí làm đình đốn sản xuất, bế tắc lưu thông, làm cho đời sống khó khăn, tiêu cực phát triển, xã hội rối loạn, là biểu hiện của sự vận dụng không đúng đắn các quy luật khách quan, đều phải bãi bỏ hoặc sửa đổi⁹.

Đồng chí khẳng định: "tôn trọng quy luật khách

quan, vận dụng đúng đắn, hành động theo quy luật chính là cách đi lên chủ nghĩa xã hội đúng nhất và nhanh nhất, không có con đường nào khác. *Đó là bài học thứ hai của chúng ta*¹⁰.

3. Để huy động được đầy đủ sức mạnh của nhân dân trên con đường đi lên CNXH, bảo đảm cho việc tự giác vận dụng các quy luật, tạo điều kiện thuận lợi phát huy tác dụng tích cực của chúng, Đồng chí căn dặn: ***"nhất thiết phải giữ vững và tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng"***.

Đảng lãnh đạo phải nắm vững hệ thống quy luật tác động lên xã hội trong từng giai đoạn lịch sử. Trên cơ sở nhận thức đúng hệ thống quy luật đó, sự lãnh đạo của Đảng phải nhằm phát huy mạnh mẽ quyền làm chủ của nhân dân, hướng họ vào việc tự giác hành động theo quy luật. Lực lượng hùng hậu của nhà nước XHCN, tiềm năng to lớn của nhân dân lao động có được phát huy đầy đủ hay không chính là ở chỗ lực lượng đó, tiềm năng đó có được hướng vào việc hành động hợp quy luật hay không.

Làm đúng quy luật chính là hợp với lòng dân, hợp với xu thế đi lên của đất nước và của thời đại. Vì vậy, làm đúng quy luật thì nhất định sản xuất sẽ phát triển, tình hình sẽ ổn định và từng bước đi lên.

Đồng chí cho rằng quá trình lãnh đạo cách mạng của Đảng ta trong những năm qua đã chứng minh tính đúng đắn và sáng tạo trong việc kết hợp các yếu tố dân tộc và quốc tế, các yếu tố truyền thống và thời đại, các yếu tố chủ quan và sức mạnh của nhân dân với yếu tố khách quan về sự vận động của hệ thống quy luật. Do đó, cách mạng nước ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Để đảm bảo sự lãnh đạo của Đảng, cần tăng cường đoàn kết trong Đảng trên cơ sở chủ nghĩa Mác-Lênin và đường lối, chính sách của Đảng. Trước tình hình khó khăn phức tạp, có những ý kiến khác nhau là lẽ bình thường. Đảng cần chân thành, thẳng thắn, có thái độ xây dựng trong khi thảo luận để tìm ra chân lý,

nhằm đạt tới nhất trí cao, hết sức tránh vội vàng quy chụp. Tình hình hiện nay đòi hỏi Đảng ta phải có bước đổi mới trong phong cách làm việc theo tác phong Hồ Chí Minh, đổi mới công tác tổ chức và cán bộ. Phải giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ trong sinh hoạt Đảng cũng như trong lãnh đạo kinh tế - xã hội.

Đồng chí kết luận: Chúng ta đang đứng trước tình hình đặc biệt, bên cạnh những thuận lợi, có rất nhiều khó khăn phải vượt qua. Để bảo đảm hoàn thành tốt hai nhiệm vụ chiến lược trong tình hình mới, việc củng cố và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng có ý nghĩa quyết định. *Đó là bài học thứ ba của chúng ta.*

Ba bài học này hoàn toàn vẫn giữ nguyên giá trị hiện thực với chúng ta ngày nay.

Quyết tâm chiến đấu cho độc lập dân tộc với tư cách của một người cộng sản, một nhà chính trị, nhưng trong quá trình hoạt động cách mạng, đồng chí Trường-Chinh đã kế thừa và không ngừng hoàn thiện, nâng cao vốn văn hóa của mình bằng những giá trị văn hóa của dân tộc và nhân loại để luyện thành một nhân cách văn hóa lớn.

Bởi vậy, không chỉ là nhà hoạt động chính trị cộng sản mà Trường - Chinh còn là một nhà văn hoá, một nhân cách văn hoá lớn có nhiều đóng góp quan trọng hình thành đường lối lãnh đạo và lý luận của Đảng về văn hóa.

Từ trong vận động Cách mạng tháng Tám, Đồng chí đã sớm đặt cơ sở lý luận cho việc xây dựng một nền văn hoá mới theo phương châm dân tộc, khoa học, đại chúng¹¹. Các tác phẩm *Đề cương về văn hóa Việt Nam*, *Mấy nguyên tắc lớn của cuộc vận động văn hóa mới Việt Nam lúc này*, *Chủ nghĩa Mác và văn hóa Việt Nam* được coi là những tác phẩm đặt cơ sở lý luận cho đường lối xây dựng nền văn hóa - văn nghệ cách mạng của Việt Nam. Trường-Chinh là hiện thân của công tác tư tưởng và công tác văn hóa - văn nghệ của Đảng trong cách mạng giải phóng dân tộc và giải phóng con người ở nước ta.

Là nhà báo cách mạng nổi tiếng, vừa là người tổ chức, chỉ đạo báo chí của Đảng, Đồng chí đã trực tiếp viết nhiều bài báo với tính chiến đấu cao, có sức thuyết phục mạnh mẽ và cổ động cách mạng sâu rộng. Những bài báo đó là một bộ phận trọng yếu trong di sản tư tưởng và lý luận của Trường-Chinh và giữ một vị trí đặc biệt trong lịch sử báo chí cách mạng Việt Nam.

Với bút danh Sóng Hồng, Trường - Chinh là một nhà thơ cách mạng với những bài thơ thể hiện sức chiến đấu cao và lòng nhân ái sâu sắc. Những người cầm bút, các nhà hoạt động văn hoá-văn nghệ và báo chí không thể nào quên tuyên ngôn của Đồng chí:

“Dùng bút làm đòn chuyên xoay chế độ
Mỗi vần thơ: bom đạn phá cường quyền”.

Đồng chí căn dặn các nhà nghiên cứu khoa học “cần tiếp tục nghiên cứu nắm vững những đặc điểm và quy luật phát triển của xã hội Việt Nam, dân tộc Việt Nam, con người Việt Nam trong quá trình tiến lên làm chủ đất nước mình... Cần tổng kết những bài học lịch sử của sự nghiệp dựng nước và giữ nước, giáo dục truyền thống đoàn kết đấu tranh kiên cường, bất khuất, lao động cần cù và sáng tạo của nhân dân Việt Nam. Đặc biệt cần tập trung nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh để giáo dục rộng rãi trong nhân dân; nghiên cứu và giáo dục lòng yêu nước xã hội chủ nghĩa, phẩm chất con người mới xã hội chủ nghĩa và chủ nghĩa quốc tế vô sản trong sáng...”¹².

Là nhà lãnh đạo chính trị cộng sản, Đồng chí luôn luôn đứng ở tầm cao văn hoá của dân tộc và nhân loại để suy nghĩ và sáng tạo.

Là nhà văn hoá lớn, Đồng chí đã hiến dâng toàn bộ trí tuệ và tài năng cho mục tiêu giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội và giải phóng con người.

Do vậy, ở Đồng chí, văn hoá đã làm phong phú thêm chính trị, và chính trị đã soi đường cho văn hoá¹³.

Là người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đồng chí đã phát huy sức mạnh của cả chính trị và văn hoá và trở thành một nhà lãnh đạo kiệt xuất về

chính trị và uyên thâm về văn hoá¹⁴.

4. Phẩm chất chính trị kiên định của một trí tuệ sáng tạo

Là Tổng Bí thư của Đảng, trải qua nhiều giai đoạn khắc nhau của cách mạng nước ta, lúc nào Đồng chí cũng đem hết sức lực, trí tuệ để cống hiến cho Đảng và dân tộc, luôn trau dồi kiến thức, lắng nghe ý kiến đồng bào, đồng chí và quan tâm tổng kết thực tiễn để làm sáng tỏ và góp phần xây dựng đường lối của Đảng.

Trước những biến cố phức tạp của tình hình trong nước và thế giới, là người hoạch định và quyết định chiến lược mới trong cách mạng giải phóng dân tộc, hoạch định đường lối kháng chiến, đề xuất đường lối đổi mới trong xây dựng CNXH ở nước ta và lại là người chịu trách nhiệm trước Đảng và dân tộc tổ chức thực thi những đường lối ấy, Đồng chí luôn tỏ rõ thái độ dứt khoát, khẳng định bản lĩnh chính trị và trí tuệ khoa học của người Tổng Bí thư của Đảng.

Trong thời kỳ đầu của mỗi giai đoạn cách mạng, đặc biệt là trước những bước ngoặt lịch sử, việc tỏ rõ thái độ và khẳng định những vấn đề quan điểm có tính nguyên tắc có giá trị quan trọng trong thống nhất tư tưởng của toàn Đảng, toàn dân trong đấu tranh cách mạng và giữ vững ổn định chính trị-xã hội trong hoà bình, tạo tiền đề cho phát triển kinh tế-xã hội theo định hướng XHCN.

Đồng chí luôn lưu ý Đảng phải nhìn thẳng vào sự thật, phải thấy những thuận lợi nhưng đồng thời phải thấy được các thiếu sót chủ quan và Đảng phải luôn có tinh thần dũng cảm tự phê phán mạnh mẽ và triệt để. Đổi mới cũng “dựa trên những bài học được đúc kết từ những thắng lợi đã đạt được và những khuyết điểm, sai lầm”¹⁵.

Theo Đồng chí, để không mắc tiếp các sai lầm, Đảng phải thật sự đổi mới tư duy và phong cách, ‘có như vậy mới hiểu được thực chất của hiện trạng, phân biệt rõ đúng sai, phát huy được nhân tố tiến bộ, gạt bỏ được những sai lầm. Từ đấy mở ra một trình độ mới trong nhận thức và vận dụng đúng đắn chủ nghĩa Mác -

Lênin, khơi dậy được tính chủ động sáng tạo vô tận của nhân dân lao động, phát huy được tính ưu việt của CNXH để đưa đất nước tiến lên.

Đồng chí xác định, để tiến hành công cuộc đổi mới ở bất cứ lĩnh vực nào của đời sống xã hội cũng cần phải chuẩn bị trước về cơ sở lý luận làm cơ sở cho sự đổi mới trong hoạt động thực tiễn; trên cơ sở lý luận đúng đắn dẫn đường, tiến hành thiết kế các cơ chế quản lý cụ thể cũng như soạn thảo các chính sách, biện pháp phù hợp, đáp ứng được yêu cầu của cuộc sống.

Đồng chí cho rằng, phương pháp tư duy đúng đắn là không cường điệu hoá, nhấn mạnh mặt này coi nhẹ mặt kia, hoặc nhân danh đổi mới để phủ định những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin và đề xuất những giải pháp không phân biệt nguyên tắc, xoá nhòa ranh giới có tính nguyên tắc giữa CNTB và CNXH.

Do vậy, Đảng phải không ngừng nâng cao và hoàn thiện sự lãnh đạo của mình để xứng đáng là người lãnh đạo chính trị đối với xã hội, xứng đáng niềm tin yêu và hy vọng của nhân dân. Phải hết sức coi trọng và đặt lên trước hết vấn đề soạn thảo chiến lược và sách lược của Đảng, đáp ứng đúng yêu cầu cách mạng trong từng thời kỳ để định hướng cho xã hội tiến lên. Trước sự phát triển mới của tình hình, Đảng lại càng phải nâng cao các phẩm chất đó lên một trình độ mới.

Thường xuất hiện ở những bước ngoặt của cách mạng, để đề xướng và tổ chức thực hiện thành công các nghị quyết của Đảng, đồng chí Trường - Chinh thể hiện nổi bật phẩm chất chính trị kiên định, sự tận tụy, lòng trung thành của người cộng sản, tài năng tổ chức và trí sáng tạo của một nhà hoạt động chính trị chuyên nghiệp, một nhà lãnh đạo kiệt xuất của Đảng và dân tộc ta.

5. Tấm gương nhân cách của nhà lãnh đạo cộng sản

Đồng chí Trường - Chinh luôn có mặt ở những nơi nguy hiểm khó khăn, chung lưng đấu cật với đồng chí, hòa mình vào nhân dân, vượt lên ngục tù và án tử hình của chế độ thực dân, suốt đời phấn đấu vì mục tiêu, lý

tưởng của Đảng, vì độc lập của dân tộc, tự do cho nhân dân, vì hạnh phúc của con người Việt Nam.

Năm 1941, khi lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về nước, Đồng chí đã đề nghị Người giữ trách nhiệm là Tổng Bí thư của Đảng.

Cách mạng tháng Tám thành công, Đồng chí không nhận một chức vụ nào của chính quyền.

Trước những sai lầm của Đảng trong cải cách ruộng đất, Đồng chí nhận trách nhiệm, xin từ chức Tổng Bí thư để nhận nhiệm vụ Trưởng ban sửa sai và hoàn thành nhiệm vụ này một cách nghiêm túc, giữ vững uy tín của Đảng.

Những người cộng sản luôn nhớ di huấn của Đồng chí: "Công tác cách mạng của chúng ta có thành tích và cũng có sai lầm. Điều cốt yếu là Đảng ta tránh được những sai lầm về đường lối cách mạng, và một khi phạm sai lầm dù lớn dù nhỏ đều thành khẩn nhận hết sai lầm và kiên quyết sửa chữa... Vì đường lối cách mạng của Đảng ta đúng, bản chất chế độ ta tốt, quần chúng nhân dân ta nói chung vẫn tin tưởng ở Đảng ta và Chính phủ ta, cho nên ta có điều kiện tốt để *sửa sai và tiến lên*"¹⁶.

Đổi mới - lúc đầu ý kiến còn khác nhau. Đồng chí đã tỏ rõ nhân cách của người cộng sản: kiên trì, thẳng thắn đấu tranh vì mục tiêu của Đảng, mà không gì khác hơn là sự phục hưng dân tộc và phát triển đất nước XHCN, để vượt lên mọi khó khăn, dẫn dắt toàn Đảng tiến lên và trở thành một trong những nhân vật hàng đầu khởi xướng công cuộc đổi mới.

Là người chan hòa, rộng lượng, Đồng chí lấy đoàn kết làm trọng và bảo vệ sự thống nhất trong Đảng như bảo vệ con người của mắt mình.

Đồng chí là một người chồng, người cha, người ông mẫu mực, nghiêm nghị và nhân từ.

Đó là một nhân cách cao thượng và trong sáng, một tấm gương đem lại niềm tự hào cho những người cộng sản.

(Xem tiếp trang 11)

"Làm bạn với tất cả mọi nước dân chủ và không gây thù oán với một ai"¹⁴.

Bước sang thời kỳ mới của đất nước - thời kỳ tiến hành công cuộc đổi mới toàn diện, tư duy chính trị đổi mới đã được thể hiện từ Đại hội VI (1986) trong chủ trương bước đầu chủ động mở rộng hợp tác, thu hút vốn đầu tư của nước ngoài để phát triển kinh tế. Đại hội VII (1991) chủ trương thực hiện chính sách đối ngoại rộng mở, Việt Nam muốn là bạn với các nước trên thế giới. Tiếp tục tư duy chính trị đổi mới đúng đắn, Đại hội X (4 - 2006) chủ trương: "Thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, hoà bình, hợp tác và phát triển; chính sách đối ngoại rộng mở, đa phương hoá, đa dạng hoá các quan hệ quốc tế. Chủ động và tích cực hội nhập kinh tế quốc tế, đồng thời mở rộng hợp tác quốc tế trên các lĩnh vực khác. Việt Nam là bạn, đối tác tin cậy của các nước trong cộng đồng quốc tế, tham gia tích cực vào tiến trình hợp tác quốc tế và khu vực"¹⁵.

Tư duy lý luận chính trị đúng đắn là vấn đề có ý nghĩa sâu sắc trong lãnh đạo chính trị và cầm quyền của Đảng, cần được nghiên cứu tổng kết toàn diện, có hệ thống. Đó là điều cần thiết làm rõ khoa học lãnh đạo của ĐCS Việt Nam.

1. V.I. Lênin Toàn tập, NXB Tiến bộ, M, 1975, T. 6, tr. 32
2. Hồ Chí Minh Toàn tập, CTQG, H, 2000, T. 2, tr. 267-268
3. Sđd, T. 10, tr. 128
4. Văn kiện Đảng Toàn tập, CTQG, H, 2002, T. 2, tr. 2
- 5, 6. C.Mác - Ph.Ăngghen Toàn tập, CTQG, H, 1995, T. 4, tr. 611, 611
7. Hồ Chí Minh Toàn tập, CTQG, H, 2000, T. 1, tr. 36
- 8, 9, 10, 15. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X, CTQG, H, 2006, tr. 71, 116, 130, 112
11. Văn kiện Đảng Toàn tập, CTQG, H, 2001, T. 12, tr. 38
12. Hồ Chí Minh Toàn tập, CTQG, H, 2000, T. 10, tr. 467
13. Sđd, T. 11, tr. 372
14. Sđd, T. 5, tr. 220.

TRƯỜNG - CHINH - NHÀ LÃNH ĐẠO...

(Tiếp theo trang 23)

Tám mươi một tuổi đời, sáu mươi ba năm liên tục hoạt động cách mạng kiên cường, đồng chí Trường-Chinh đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc và xây dựng CNXH. Tên tuổi và sự nghiệp của Đồng chí mãi mãi được ghi vào lịch sử vẻ vang của Đảng và của dân tộc với những sự kiện trọng đại của cách mạng Việt Nam trong thế kỷ XX.

Với những cống hiến xuất sắc cho cách mạng, Đảng và dân tộc ta đã tôn vinh Đồng chí là người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Luôn xuất hiện trong mỗi bước ngoặt của lịch sử nước ta trong thế kỷ XX, góp phần thúc đẩy cách mạng nước ta tiến lên những chặng đường phát triển mới, phù hợp với sự tiến hoá của nhân loại và của thời đại mới - với vai trò đó - Trường-Chinh là một trong những nhà lãnh đạo kiệt xuất của cách mạng Việt Nam.

1, 3, 11. Xem: "Điều văn của BCH TƯ Đảng Khóa VI do đồng chí Nguyễn Văn Linh đọc tại lễ truy điệu đồng chí Trường - Chinh", Báo Nhân Dân, ngày 6-10-1988.

2. Văn kiện Đảng Toàn tập, CTQG, H, 2000, T. 7, tr. 115-118

4. Đỗ Mười: "Trường - Chinh - Nhà lãnh đạo tài năng của cách mạng Việt Nam", Trường - Chinh - Một nhân cách lớn, một nhà lãnh đạo kiệt xuất của cách mạng Việt Nam, CTQG, H, 2002, tr. 26

5. Võ Văn Kiệt: "Đồng chí Trường - Chinh Tổng Bí thư của đời mới", Sđd, tr. 38

6,7,8,9,10,15. Trường - Chinh: Đời mới là đòi hỏi bức thiết của đất nước và của thời đại, ST, H, 1987, tr.10,12,12,12,18,16

12. Báo Nhân Dân, số ra ngày 6-12-1983

13,14. Vũ Khiêu: "Nhà chính trị lớn, nhà văn hoá lớn", Trường - Chinh và cách mạng Việt Nam, tr.190,191

16. Tạp chí Học tập, số 11-12/ 1956, tr. 23.